

Høring i Justiskomiteen om statsbudsjettet for 2026

1. Mål og hovedprioriteringer

I Justis- og beredskapsdepartementets budsjettproposisjon for 2025-2026 fremgår det at trafikkløvbrydd utgjør 13 prosent av alle registrerte løvbrydd (dvs. den nest største kategorien løvbrydd). Til tross for dette finner vi ingen omtale av politiets rolle i bekjempelse av trafikkriminalitet. Trygg Trafikk oppfordrer Justiskomiteen til å etterlyse en tydeligere forankring og høyere prioritering av trafikksikkerhet og nullvisjonen hos justismyndighetene.

Vi viser til Nasjonal transportplan 2025–2036¹, hvor regjeringen understreker at trafikksikkerhetsarbeidet er sektorovergripende og forutsetter innsats fra blant annet justissektoren og politiet. Det fremheves at politikontroller av fart, rus og annen trafikkløvlig adferd er blant de mest kostnadseffektive trafikksikkerhetstiltakene vi har.

Utrykningspolitiet (UP) omtales som spydspissen i politiets trafikksikkerhetsinnsats og som en avgjørende aktør for trafikksikkerheten på vei. I 2023 gjennomførte UP over 120 000 reaksjoner, hvorav rundt 113 000 var forenklete forelegg for løvbrydd på veitrafikkloven. I tillegg utfører politidistriktene trafikkontroller i sine områder, bl.a. av ruskjøring.

Trafikkriminalitet har alvorlige konsekvenser for både individer og samfunnet. En rapport fra Transportøkonomisk institutt (2022) dokumenterer at 40 prosent av dødsulykkene i trafikken i perioden 2017–2020 kan knyttes til bevisste, alvorlige og farlige løvbrydd, som ruskjøring og grove fartsoverskridelser².

Videre viser Statens vegvesens analyser at 63 prosent av alle dødsulykkene i 2024 hadde førerne begått ett eller flere løvbrydd. Dette understreker behovet for målrettet innsats mot trafikkriminalitet som en sentral del av det nasjonale trafikksikkerhetsarbeidet³.

Vi viser også til SDs budsjettproposisjon for 2025-2026⁴, som varsler at regjeringen tar sikte på å gjennomføre flere regelverksendringer for å motvirke uønsket trafikkløvlig adferd på vei innefor justismyndighetenes område. Dette gjelder inndragning av kjøretøy ved villmannskjøring, ulovlig bruk av mobiltelefon i bil og forbud mot varslingstjenester som hindrer politiets kontrollvirksomhet på vei. Trygg Trafikk ser frem til realiseringen av regelverksendringene, som vil bidra til å styrke trafikksikkerhetsarbeidet.

Programkategori 0640 Politi og påtale, kap. 440 og 441

Politiets arbeid med trafikksikkerhet finansieres over kapittel 440 Politiet, og det er Politidirektoratet som prioriterer mellom ulike formål.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/nasjonal-transportplan/id2475111/>

² <https://www.toi.no/publikasjoner/dodsulykker-innenfor-og-utenfor-nullvisjonens-systemgrenser>

³ <https://vegvesen.brage.unit.no/vegvesen-xmlui/handle/11250/3214790>

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-1-s-20252026/id3123501/>

Det er godt kjent at politiets generelle ressurssituasjon er krevende. Trygg Trafikk erfarer dessverre at dette også har fått konsekvenser for politiets trafikksikkerhetsarbeid. Flere politidistrikter har redusert eller helt avviklet sin deltakelse i lokale arrangementer og aktiviteter rettet mot risikoutsatte grupper, som ungdom. Enkelte distrikter har også lagt ned sine trafikkavdelinger, og mye tyder på at kontrollaktiviteten er redusert flere steder.

Samtidig øker trafikkulykkene i Norge. Per 1. oktober 2025 hadde 89 personer mistet livet i trafikken – allerede flere enn i hele 2024 (87). Vi ligger dermed dårlig an til å nå regjeringens mål i Nasjonal transportplan 2025–2036 om maksimalt 350 drepte og hardt skadde innen 2030. Politiets innsats på trafikkområdet er derfor avgjørende fremover – både for å forebygge alvorlige ulykker og for å bidra til å nå de nasjonale målene.

Utrykningspolitiet (UP) er garantisten for at trafikkkontroller prioriteres og utføres på en kunnskapsbasert, strategisk og effektiv måte. Særorganet har en slank og kostnadseffektiv organisasjon, og et høyt aktivitetsnivå. På kontrollene avdekkes ofte mer enn trafikkriminalitet, spesielt vinningsforbrytelser og narkotika. Mange av forholdene behandles på stedet og sendes effektivt videre i straffesakskjeden.

Trygg Trafikk anbefaler at Justiskomiteen legger føringer for at UPs budsjett styrkes i 2026, slik at de kan videreutvikle sin kjernevirksomhet innen trafikksikkerhet og samtidig være en fleksibel og mobil forsterkningsressurs for politidistriktene ved ekstraordinære hendelser. Som et minimum bør UP kompenseres for prisvekst og økte driftskostnader. Uten dette risikerer vi reduserte kontroller, noe som vil være svært uheldig for det nasjonale trafikksikkerhetsarbeidet.